

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 28 września 2012 r. powód W. D. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą S. w U. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) w W. kwot:

- 7.067,95 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie samochodu A. z ustawowymi odsetkami od dnia 18 października 2009 roku do dnia zapłaty;

- 200,00 zł tytułem poniesionych przez powoda wydatków związanych z wykonaniem kalkulacji kosztów naprawy przedmiotowego pojazdu. (pozew k. 2 - 4)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 26 października 2012 roku przeciwko (...) w W. Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. (nakaz zapłaty k. 21)

Sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 26 października 2012 roku złożył (...) z siedzibą w W., zaskarżając go w całości i wnosząc o odrzucenie pozwu, ewentualnie o oddalenie powództwa. (sprzeciw k. 24 – 31)

Wyrokiem z dnia 2 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził od pozwanego (...) w W. na rzecz powoda W. D. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą S. w S. kwotę 7.267,95 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 7.067,95 zł od dnia 18 października 2009 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.760,70 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 17 września 2009 r. w wyniku kolizji drogowej uszkodzeniu uległ samochód A. nr rej. (...). Sprawca kolizji posiadał umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartą z (...) w W..

Poszkodowany A. D. przelał na powoda W. D. przysługującą mu wierzytelność o naprawienie szkody w pojeździe A. nr rej. (...) wobec (...) w W..

Pozwany uznał swą odpowiedzialność co do zasady i wypłacił przed wniesieniem przez powoda pozwu odszkodowanie w kwocie 2.170,72 złotych .

Koszt przywrócenia pojazdu marki A. nr rej. (...) do stanu przed zdarzenia z dnia 17 września 2009 roku z uwzględnieniem zakresu uszkodzeń udokumentowanego w załączonych aktach szkody z użyciem oryginalnych części zamiennych oznaczonych logiem producenta pojazdu wynosi 9.420,00 złotych brutto.

W. D. zlecił mgr. inż. P. S. wykonanie przed procesem prywatnej ekspertyzy określającej wysokość kosztów naprawy pojazdu A. nr rej. (...) z uszkodzeń zaistniałych w samochodzie w zdarzeniu z dnia 17 września 2009 roku.

W. D. uiścił na rzecz P. S. kwotę 200,00 złotych netto tytułem wynagrodzenia za sporządzenie ekspertyzy.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo podlega uwzględnieniu.

Zasada odpowiedzialności pozwanego, oparta na przepisach art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c. oraz przepisach obowiązującego w dacie kolizji rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych

pojazdów jest bezsporna. Poza sporem jest także okoliczność, że na skutek zawarcia umowy przelewu, wierzytelność o zapłatę odszkodowania za szkodę poniesioną na skutek przedmiotowej kolizji przysługuje obecnie powodowi.

Zgodnie z zasadą pełnej kompensaty poniesionej szkody (art. 361 § 2 k.c.), poszkodowany może domagać się od podmiotu odpowiedzialnego (ubezpieczyciela) odszkodowania obejmującego koszty prac naprawczych. Bez znaczenia jest przy tym okoliczność, czy naprawa została już wykonana, czy też nie. Świadczenie ubezpieczyciela winno obejmować m.in. równowartość kosztów nabycia nowych części zamiennych, jeżeli naprawa wymaga wymiany pewnych części w samochodzie. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 maja 2002 r. sygn. akt V CKN 1273/00 LEX 55515 stwierdzając, że „roszczenie o świadczenie należne od zakładu ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia komunikacyjnego odpowiedzialności cywilnej z tytułu kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego jest wymagalne niezależnie od tego, czy naprawa została dokonana. Jeśli zatem naprawa samochodu i rzeczywiste poniesienie kosztów z tego tytułu nie jest warunkiem koniecznym dla dochodzenia odszkodowania, to nie sposób podzielić poglądu, iż koszty naprawy określone przez specjalistyczny warsztat nie mogą być miernikiem dla ustalenia odszkodowania należnego powodowi, gdyż ten nie dokonał naprawy samochodu”.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że w skład kosztów naprawy samochodu wchodził koszt zakupu części zamiennych koniecznych do wykonania naprawy.

W ocenie Sądu Rejonowego, rację ma powód twierdząc, iż poszkodowanemu przysługuje prawo żądania równowartości oryginalnych, pochodzących od producenta samochodu części zamiennych. Zastosowanie tanich zamienników nie przywraca bowiem stanu sprzed wypadku, gdyż samochód nieuszkodzony składał się z części oryginalnych. Zgodnie zatem z wynikającą z art. 361 § 2 k.c. zasadą pełnej kompensacji szkody, poszkodowanemu przysługuje prawo do żądania równowartości takich samych części, jak te, które uległy uszkodzeniu. Tanimi zamiennikami być może można naprawić samochód marki A., lecz nie oznacza to, iż pojazdowi przywrócono stan poprzedni (sprzed zdarzenia drogowego) .

Zgodnie z zasadą pełnej kompensaty poniesionej szkody (art. 361 § 2 k.c.), poszkodowany może domagać się od podmiotu odpowiedzialnego (ubezpieczyciela) odszkodowania obejmującego poniesione koszty prac naprawczych. Świadczenie zobowiązanego polegające na przywróceniu stanu poprzedniego lub zapłaceniu kwoty odpowiadającej wartości takiego przywrócenia (kosztów naprawy samochodu) nie powinno przekraczać „kosztów celowych, ekonomicznie uzasadnionych”.

W uzasadnieniu uchwały z dnia 13 czerwca 2003 r. sygn. akt III CZP 32/03 opubl. w OSNC 2004/4/51 Sąd Najwyższy stwierdził, że za „niezbędne” koszty naprawy należy uznać takie koszty, które zostały poniesione w wyniku przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu jego technicznej używalności istniejącej przed wyrządzeniem szkody przy zastosowaniu technologicznej metody odpowiadającej rodzajowi uszkodzeń pojazdu mechanicznego. Kosztami „ekonomicznie uzasadnionymi” są koszty ustalone według cen, którymi posługuje się wybrany przez poszkodowanego warsztat naprawczy dokonujący naprawy samochodu. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że ceny te odbiegają (są wyższe) od cen przeciętnych dla określonej kategorii usług naprawczych na rynku. Jeżeli nie kwestionuje się uprawnienia do wyboru przez poszkodowanego warsztatu samochodowego mającego dokonać naprawy, miarodajne w tym zakresie powinny być ceny stosowane właśnie przez ten warsztat naprawczy. Przyjęcie cen przeciętnych dla określenia wysokości przysługującego poszkodowanemu odszkodowania, niezależnie od samej metody ich wyliczenia, która może być zróżnicowana, nie kompensowałoby

poniesionej przez poszkodowanego szkody, gdyby ceny przyjęte w warsztacie naprawczym były wyższe od przeciętnych.

Zdaniem Sądu meriti, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie wskazuje, aby przed zdarzeniem drogowym z dnia 17 września 2009 roku pojazd marki A. składał się z innych części niż oryginalne części zamienne producenta

(w szczególności nie wynika to z akt szkodowych sporządzonych przez pozwaną),

a więc przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia wymaga wykorzystania właśnie takich części.

Mając powyższe na względzie, skoro argumenty podniesione w sprzeciwie od nakazu zapłaty okazały się niezasadne, Sąd Rejonowy uznał roszczenie powoda za usprawiedliwione.

Wysokość należnego powodowi odszkodowania to kwota 9.238,67 złotych. Strona pozwana (w toku postępowania likwidacyjnego) wypłaciła kwotę 2.170,72 złotych tytułem kosztów naprawy samochodu A. nr rej. (...), a więc obowiązana jest dopłacić tytułem odszkodowania kwotę 7.067,95 złotych

(9.238,67 zł - 2.170,72 złotych).

W ocenie Sądu I instancji, za zasadne uznać należało również roszczenie

o zwrot poniesionych wydatków w wysokości 200,00 zł netto, związanych ze zleceniem prywatnej ekspertyzy, fakt poniesienia których został bezspornie wykazany poprzez złożenie dokumentu w postaci faktury. Jak wynika bowiem z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2004 roku (III CZP 24/04), odszkodowanie przysługujące z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów może - - stosownie do okoliczności sprawy - obejmować takie koszty. Sąd meriti podkreślił, że zlecona usługa miała na celu wykazanie zasadności żądania powoda w sytuacji, gdy ubezpieczyciel mimo wykorzystania - podobnie jak wykonujący usługę - systemu eksperckiego uzyskał diametralnie różny (niekorzystny dla poszkodowanego) wynik kalkulacji kosztów naprawy. Ponadto podkreślił, że powód opierając się na prywatnej kalkulacji zmierzał do polubownego rozwiązania sporu, kierując do pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty. Pozwany, dysponując kalkulacją niezależnego rzeczoznawcy, zaniechał weryfikacji swojego stanowiska w przedmiocie wysokości należnego odszkodowania, a to wobec braku udokumentowania kosztów naprawy stosownymi rachunkami. Tymczasem przeprowadzony w niniejszej sprawie dowód z opinii biegłego P. K. potwierdził, że wyliczenia uzasadnionych kosztów naprawy ujęte w prywatnej kalkulacji sporządzonej na zlecenie powoda, były prawidłowe, zaś żądanie pozwu okazało się zasadne.

Na podstawie przepisów art. 481 k.c. w związku z art. 817 § 1 k.c. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda ustawowe odsetki za opóźnienie

w spełnieniu świadczenia pieniężnego za okres od dnia 18 października 2009 roku do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Poniesione przez powoda koszty procesu w łącznej sumie 2.760,70 złotych obejmowały: opłatę od pozwu w kwocie 364,00 zł, opłatę skarbową od pełnomocnictwa

w kwocie 17,00 zł, kwotę 1.179,70 zł tytułem kosztów wynagrodzenia biegłego za sporządzenie pisemnej opinii oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 1.200,00 zł ustalone w oparciu o § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu

(Dz. U. z 2002 r. nr 163, poz. 1348). (wyrok k. 155, uzasadnienie k. 160 - 166)

Apelację od wyroku z dnia 2 października 2013 roku wniósł (...) z siedzibą w W., zaskarżając wyrok w całości oraz zarzucając:

1/ naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy tj.

art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 321 § 1 k.p.c. poprzez nieodrżucenie pozwu W. D., podczas gdy jest on skierowany przeciwko nieistniejącej osobie prawnej (...), co expressis verbis wynika z wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w konsekwencji wydanie wyroku przeciwko (...) (...) (...), podczas gdy pozew powinien zostać odrzucony w całości na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.;

2/ jedynie z bardzo daleko posuniętej ostrożności procesowej zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. 361 § 1 i 2 k.c. poprzez przyjęcie, że skarżący jest zobowiązany do zwrotu kosztorysowe określonych kosztów naprawy pojazdu uszkodzonego podczas gdy dla przywrócenia stanu pojazdu sprzed szkody wystarczyłoby naprawienie przedmiotowego błotnika na co wprost wskazał biegły sądowy. Tym samym, Sąd nietrafnie uznał, iż powód nie jest zobligowany do zrealizowania tzw. obowiązku minimalizacji szkody polegającego na podjęciu działań mających na celu zmniejszenie wysokości szkody i jej naprawienia. Przyjęcie wyższych kosztów naprawy obejmujących koszty wymiany błotnika, która i tak według biegłego nie doprowadzi do przywrócenie i pojazdu do stanu sprzed szkody skutkowałaby nadmiernym rozciąganiem odpowiedzialności pozwanego.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

1/ uchylenie zaskarżonego wyroku i wydanie postanowienia o odrzuceniu pozwu W. D. w całości;

2/ zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu za pierwszą instancję oraz zwrotu kosztów procesu za drugą instancję (w tym kosztów zastępstwa prawnego) według norm przepisanych;

względnie o:

1/ zmianę wyroku sądu pierwszej instancji w całości przez oddalenie powództwa w całości;

2/ zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu za pierwszą instancję oraz zwrotu kosztów procesu za drugą instancję (w tym kosztów zastępstwa prawnego) według norm przepisanych;. (apelacja k. 173 – 176)

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych. (odpowiedź na apelację k. 200 -202, tom II)

(...) z siedzibą w W. został połączony przez przeniesienie całego majątku spółki (spółka przejmowana) z (...) z siedzibą w W. (spółka przejmująca) uchwałami nadzwyczajnych zebrań tych spółek z dnia 29 marca 2012 r. Połączenie spółek zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego spółki przejmującej w dniu 31 lipca 2012 r. (odpis pełny z KRS nr (...) k. 225 -231v, tom II)

(...) z siedzibą w W. został wykreślony z Krajowego rejestru Sądowego nr (...) w dniu 9 października 2012 roku. Postanowienie

o wykreśleniu jest prawomocne od dnia 18 października 2012 roku. (odpis pełny z KRS nr (...) k. 237 - 245, tom II)

Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Apelacja (...) z siedzibą w W. jest zasadna.

Trafny jest zarzut naruszenia przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy tj. art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 321 § 1 k.p.c. poprzez nieodrzućcenie pozwu W. D., podczas gdy jest on skierowany przeciwko nieistniejącej osobie prawnej (...), co expressis verbis wynika z wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w konsekwencji wydanie wyroku przeciwko (...) (...) (...), podczas gdy pozew powinien zostać odrzućcony w całości na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.

W dacie wniesienia pozwu (28 wrzesień 2012 r.) połączenie spółek (...) z siedzibą w W. (spółka przejmowana) i (...) z siedzibą w W. (spółka przejmująca) zostało już wpisane do rejestru spółki przejmującej (31 lipca 2012 r.).

W przypadku łączenia się spółek kapitałowych przez przejęcie (art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h.) połączenie następuje z dniem wpisania połączenia do rejestru właściwego według siedziby spółki przejmującej (art. 493 § 2 zdanie 1 k.s.h.). Poza tym skutkiem podstawowym wpis połączenia wywołuje także skutek w odniesieniu do spółki przejmowanej w postaci jej wykreślenia (verba legis: „skutek wykreślenia spółki przejmowanej”)(art. 493 § 2 zdanie 2 k.s.h.). Wykreślenie z rejestru następuje

z urzędu (art. 493 § 5 k.s.h.). W zakresie wykreślenia spółki przejmowanej muszą być uwzględnione postanowienia art. 507 k.s.h. Oznacza to, że sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki przejmującej zawiadamia z urzędu niezwłocznie sąd właściwy według siedziby spółki przejmowanej o swoim postanowieniu dotyczącym wpisu połączenia spółek.

Dniem wpisania połączenia do rejestru jest dzień, w którym nastąpiło wprowadzenie do systemu informatycznego danych tworzących wpis, zawartych

w postanowieniu sądu rejestrowego (art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997r.

o Krajowym Rejestrze Sądowym, tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 1203 ze zm). Wpis dokonywany jest w dziale 6 rejestru przedsiębiorców (art. 44 ust. 1 pkt 4 ustawy

o Krajowym Rejestrze Sądowym).

Z dniem połączenia następują najważniejsze prywatnoprawne skutki połączenia:

1/ przejście praw i obowiązków spółki przejmowanej bądź spółek łączących się per unionem na spółkę przejmującą bądź nowo zawiązaną w drodze sukcesji uniwersalnej;

2/ uzyskanie statusu wspólników (akcjonariuszy) spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej przez wspólników (akcjonariuszy) spółki przejmowanej bądź spółek łączących się per unionem;

3/ utrata bytu prawnego przez spółkę przejmowaną bądź spółki łączące się per unionem, ponieważ wpis połączenia wywołuje skutek prawny wykreślenia tych spółek

z rejestru (art. 493 § 2 zdanie 2 k.s.h.).

W zasadzie jednolite jest w doktrynie stanowisko, że wpis połączenia ma konstytutywny charakter z punktu widzenia wymienionych skutków. Do sądu rejestrowego właściwego dla siedziby spółki przejmującej (nowo zawiązanej) należy kompetencja w zakresie kontroli prawidłowości procedury połączeniowej i podjęcie decyzji (postanowienia) o jej rejestracji. Inaczej niż było to na gruncie kodeksu handlowego (art. 465 § 3 k.h. stanowił, że dopiero z chwilą wykreślenia spółki przejętej spółka przejmująca wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejętej), czynności podejmowane przez sądy rejestrowe właściwe dla siedziby spółki przejmowanej lub spółek łączących się per unionem nie mają znaczenia dla prawnej skuteczności przejęcia, które zostało już zarejestrowane przez sąd rejestrowy właściwy

dla spółki przejmującej (nowo zawiązanej). Wykreślenie spółki przejmowanej bądź spółek łączących się per unionem ma charakter deklaratoryjny i jest dokonywane

z urzędu przez właściwe dla nich sądy rejestrowe (art. 493 § 5 k.s.h., por. też art. 45 ust. 5 ustawy o KRS) (por. A. Szumański, [w:] S. Sołtysiński, A. Szajkowski,

A. Szumański, J. Szwaja, Kodeks spółek handlowych, t. 4, 2009, s. 247; M. Borkowski, Łączenie, s. 94 i nast.; A. Witosz, Łączenie się i podział spółek w Kodeksie spółek handlowych, s. 88; K. Oplustil, w: Bieniak, Bieniak, Nita-Jagielski, Oplustil, Pabis, Rachwał, Spyra, Suliński, Tofel, Zawłocki, Komentarz KSH, 2011, s. 1372-1373; Kodeks spółek handlowych. Komentarz red. prof. dr hab. Janusz

A. Strzępka Rok wydania: 2013. Wydawnictwo: C.H.Beck, wydanie: 6, komentarz do art. 493 k.s.h.).

Wydaje się odmienne stanowisko, bez szczegółowego uzasadnienia prezentuje prof. Andrzej Kidyba (Komentarz aktualizowany do art. 493 Kodeksu spółek handlowych, stan prawny na dzień 31 marca 2014r., opubl. LEX), który uważa, że

w przepisie art. 493 § 2 k.s.h. „pojęcie rozwiązania można postrzegać w dwóch znaczeniach. Odmienne od przepisów o rozwiązaniu spółki z o.o., akcyjnej czy spółek osobowych, rozwiązanie spółki należy rozumieć - tak jak to zostało sformułowane

w stosownych przepisach, a więc jako przyczyna rozwiązania. Jednocześnie zestawiając pojęcie rozwiązania z treścią art. 493 § 1 in fine k.s.h., trzeba stwierdzić, że termin ten oznacza zarazem koniec istnienia spółki jako podmiotu prawa. Dniem zakończenia bytu osoby prawnej (spółka z o.o. i akcyjna) i podmiotów nieposiadających osobowości prawnej (spółki osobowe) jest dzień wykreślenia z rejestru.”

Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym sprawę podziela stanowisko, że wpis połączenia na podstawie postanowienia sądu właściwego dla spółki przejmującej względnie nowo zawiązanej wywołuje materialnoprawne skutki również w sferze utraty bytu prawnego przez spółkę przejmowaną.

Z dniem połączenia następują także pozostałe skutki połączenia, czyli sukcesja generalna praw i obowiązków spółki przejmowanej lub spółek łączących się na spółkę przejmującą lub nowo zawiązaną oraz nabycie statusu wspólników lub akcjonariuszy spółki przejmującej lub nowo zawiązanej.

Wykreślenie z rejestru spółki przejmowanej ma charakter deklaratoryjny, formalny, a skutek materialno-prawny w postaci utraty bytu prawnego przez tą spółkę następuje z chwilą dokonania wpisu połączenia (stanowisko takie zajęł również Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, I Wydział Cywilny w postanowieniu z dnia 8 lutego 2013r., I ACz 30/13, opubl.: www.orzeczenia.ms.gov.pl).

Sens przewidzianego w art. 493 § 2 k.s.h. skutku materialnoprawnego sprowadza się do tego, iż z chwilą dokonania wpisu połączenia powstaje także materialnoprawny skutek w postaci inkorporacji spółki, tj. utraty przez nią samodzielnego bytu prawnego. Skutek ten powinien być odpowiednio odzwierciedlony w rejestrze prowadzonym dla tej spółki właśnie przez jej wykreślenie (art. 20 ust.

4 ustawy o KRS; art. 694⁵ § 1 k.p.c.).

Dodatkowo podkreślić należy, że zgodnie z treścią art. 19 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/35/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. dotycząca łączenia się spółek akcyjnych (tekst jednolity z dnia 2011-04-05 (Dz.Urz.U.E.L 2011 nr 110, str. 1) łączenie ma następujące równoczesne skutki z mocy prawa:

- a/ przeniesienie - zarówno między spółką przejmowaną i spółką przejmującą, jak i w odniesieniu do stron trzecich - wszystkich aktywów oraz pasywów spółki przejmowanej na spółkę przejmującą;
- b/ akcjonariusze spółki przejmowanej stają się akcjonariuszami spółki przejmującej;
- c/ spółka przejmowana przestaje istnieć.

Ponadto przepis art. 494 § 1 k.s.h. przewiduje sukcesję uniwersalną, czyli przejście w drodze jednej czynności prawnej (uno actu) i z mocy samego prawa (ipso iure) ogółu praw i obowiązków spółki przejmowanej (spółek łączących się per unionem) na spółkę przejmującą (nowo zawiązaną) i stanowi jeden z podstawowych prawno-gospodarczych skutków, a zarazem motywów, prawno-podmiotowej koncentracji, jaką jest połączenie. Spółka przejmująca (nowo zawiązana) staje się

w dniu połączenia następcą prawnym pod tytułem ogólnym spółki przejmującej (nowo zawiązanej), które w dniu rejestracji połączenia tracą byt prawny. Polski ustawodawca przyjął szeroki zakres sukcesji uniwersalnej w przypadku połączeń, gdyż obejmuje ona nie tylko prawa i obowiązki prywatnoprawne, ale także, co do zasady, uprawnienia i obowiązki o charakterze publicznoprawnym, wynikające w szczególności z decyzji administracyjnych, których adresatem była spółka przejmowana (spółki łączące się per unionem).

Sukcesja uniwersalna dotyczy nie tylko sfery materialnoprawnej, ale także prawnoprocesowej. Spółka przejmująca (nowo zawiązana) staje się, z dniem połączenia, stroną postępowań sądowych, w których wcześniej uczestniczyła spółka przejmowana (łącząca się per unionem), niezależnie od etapu, na którym znajduje się dane postępowanie (zob. M. J. Nowak, Z. Olech, Sukcesja uniwersalna, s. 38).

Gdyby nawet nie podzielić poglądu, że z dniem wpisania połączenia do rejestru spółka przejmowana traci zdolność sądową, to w związku z sukcesją uniwersalną, traci ona legitymację procesową w zakresie praw i obowiązków, które przeszły na spółkę przejmującą.

W dacie wytoczenia powództwa pozwany (...) z siedzibą

w W. nie posiadał zdolności sądowej, którą utracił z dniem wpisania połączenia do KRS (31 lipca 2012r.), a w dniu wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym (26 października 2012r.) pozwany był już prawomocnie wykreślony

z Krajowego Rejestru Sądowego).

W związku z powyższym w rozpoznawanej sprawie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Okręgowy bierze pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia (art. 378 § 1 k.p.c.).

Zdolność sądowa i zdolność procesowa należą do bezwzględnych

i pozytywnych przesłanek procesowych (art. 64 k.p.c.). Brak tych przesłanek sąd bierze pod uwagę z urzędu w każdym stanie sprawy (art. 202 zd. 3 k.p.c.), a postępowanie prowadzone w przypadku występowania takiego braku jest dotknięte nieważnością

(art. 379 pkt 2 k.p.c.).

Brak zdolności sądowej jednej ze stron oraz brak zdolności procesowej powoda stanowią podstawę odrzucenia pozwu (art.199 § 1 pkt 3 k.p.c.).

Zgodnie z art. 64 k.p.c. zdolność sądową, to jest zdolność występowania

w procesie w charakterze strony posiadają: osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Tak rozumiana zdolność sądowa jest atrybutem zdolności prawnej, gdyż zdolność prawna w zasadzie warunkuje posiadanie zdolności sądowej. Zdolność prawna to możliwość posiadania praw i obowiązków z zakresu prawa cywilnego. Należy ją odróżnić od zdolności do czynności prawnych, która oznacza możliwość nabywania tych praw w drodze własnych czynności prawnych. W świetle regulacji zawartej w kodeksie cywilnym zdolność prawną posiadają osoby fizyczne (art. 8 k.c.) oraz osoby prawne, to jest Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną (art. 33 k.c.). Powstanie, ustrój i ustanie osób prawnych określają właściwe przepisy, dotyczące poszczególnych osób prawnych, w wypadkach i w zakresie w tych przepisach przewidzianych organizację i sposób działania osoby prawnej reguluje także jej statut (art. 35 k.c.).

Brak zdolności sądowej strony pozwanej ma w tym przypadku charakter pierwotny.

Zgodnie z treścią art. 199 § 2 k.p.c. odrzucenie pozwu z powodu braku zdolności sądowej jednej ze stron następuje wówczas, gdy brak ten nie zostanie uzupełniony zgodnie z przepisami kodeksu, to jest w trybie art. 70 k.p.c. W tym celu sąd obowiązany jest wyznaczyć odpowiedni termin na uzupełnienie braku. Wyznaczanie takiego terminu jest celowe jedynie w sytuacji, gdy braki dadzą się uzupełnić.

Brak zdolności sądowej nie może być uzupełniony na podstawie art. 70 k.p.c. przez wstąpienie do udziału w sprawie podmiotu posiadającego tę zdolność w miejsce podmiotu nieposiadającego zdolności sądowej. Ponieważ brak zdolności sądowej odnosi się do podmiotu będącego stroną procesową, to konieczną przesłanką uzupełnienia tego braku jest zachowanie tożsamości stron, a więc takiego stanu rzeczy, w którym zarówno przed uzupełnieniem, jak i po uzupełnieniu braku zdolności sądowej stroną pozostaje ta sama jednostka (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15.5.2009 r., II CSK 681/08, opubl. Legalis, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24.9.2004 r., I CK 131/04, OSNC nr 9/2005, poz. 156).

W ocenie Sądu Okręgowego, brak zdolności sądowej (...) z siedzibą w W. ma charakter nieusuwalny, ponieważ nie istnieje możliwość uzyskania tej zdolności przez tę spółkę.

W miejsce pozwanego ubezpieczyciela musiałby wstąpić jego następca prawny, to jest spółka przejmująca i w konsekwencji nie zostałyby zachowane tożsamości stron.

Tymczasem przepis art. 70 k.p.c. wyklucza wyeliminowanie jednostki pierwotnie wskazanej jako strona i wprowadzenie w jej miejsce do procesu zupełnie innego podmiotu, posiadającego zdolność sądową (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2004 r., I CK 131/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 156).

Jedynym rozstrzygnięciem, które należało podjąć w procesie wszczętym przeciwko (...) z siedzibą w W., jest odrzucenie pozwu wobec nieusuwalnego pierwotnego braku zdolności sądowej wskazanej w pozwie strony pozwanej (art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.).

Zgodnie z art. 502¹ § 2 k.p.c. jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że pozwany w chwili wniesienia pozwu nie miał zdolności sądowej, zdolności procesowej albo organu powołanego do jego reprezentowania, a braki te nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie zgodnie z przepisami kodeksu, sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie postanowienie.

Sprzeciw od nakazu zapłaty wniósł (...) z siedzibą w W., który nie był stroną toczącego się postępowania. W toku postępowania, nie zostały wydane żadne decyzje, które umożliwiłyby wstąpienie do toczącego się postępowania (...) z siedzibą w W..

W związku z nieważnością postępowania i uwzględnieniem głównego zarzutu apelacyjnego zbędna jest ocena zarzutu podniesionego w apelacji z ostrożności procesowej, ponieważ niezależnie od jego zasadności, pozew w rozpoznawanej sprawie podlega odrzuceniu.

Załączone do akt przelewy, na których widnieje (...) z siedzibą w W. nie stanowią dowodu na okoliczność dalszego istnienia tej spółki.

Zgodnie z art. 495 § 1 k.s.h. majątek każdej z połączonych spółek powinien być zarządzany przez spółkę przejmującą bądź spółkę nowo zawiązaną oddzielnie, aż do dnia zaspokojenia lub zabezpieczenia wierzycieli, których wierzytelności powstały przed dniem połączenia, a którzy przed upływem sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia o połączeniu zażądali na piśmie zapłaty.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i odrzucił pozew.

O kosztach postępowania przed Sądem I instancji Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., art. 109 § 2 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.

(...) z siedzibą w W. nie jest stroną toczącego się postępowania, dlatego też nie może żądać zwrotu kosztów postępowania.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Spółka przejmowana pomimo wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego połączenia w dniu 31 lipca 2012r. i utraty zdolności sądowej była wpisana w KRS do 9 października 2012r. Z akt nie wynika, aby spółka przejmująca informowała wierzycieli spółki przejmowanej o połączeniu spółek i następstwie prawnym.

Powyższe okoliczności uzasadniają zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym art. 102 k.p.c.